



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : Ηρώδου Αττικού 19

Τ.Κ. : 106 74

ΤΗΛ.: 210.3385.283

EMAIL : yper@primeminister.gr

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αθήνα, 18.9.2020

Αρ. πρωτ.: 300

Προς : Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.: Βουλευτή κα Καλλιόπη Βέττα

ΘΕΜΑ : Σχετικά με την ερώτηση υπ' αριθμ. πρωτ. 7099/04.06.2020.

Σε απάντηση της ερώτησης υπ' αριθμ. 7099/04.06.2020, που κατέθεσε στη Βουλή η βουλευτής του κόμματος «ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ» κα Βέττα, με θέμα: «Καμία μέριμνα για τους πολίτες της Δυτικής Μακεδονίας οι οποίοι αφήνονται στην τύχη τους», σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στις 23 Σεπτεμβρίου 2019, από το βήμα της Συνόδου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης δεσμεύτηκε για ένα **εμπροσθοβαρές σχέδιο ταχείας απεξάρτησης** της χώρας και της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας **από τη χρήση λιγνίτη**. Δηλαδή το κλείσιμο όλων των λειτουργούντων λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ έως το 2023, και της υπό κατασκευή Πτολεμαΐδας 5 έως το 2028.

Η απόφαση για ταχεία απολιγνιτοποίηση βασίστηκε πρωτίστως σε **λόγους περιβαλλοντικούς**: Η Ελλάδα περνά στην εμπροσθοφυλακή της «μάχης» κατά της κλιματικής αλλαγής και διεκδικεί ρόλο πρωταγωνιστή στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη μετάβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια κλιματικά ουδέτερη

οικονομία έως το 2050. Φιλοδοξία που αντικατοπτρίζεται στο **Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα**, που – σε συνδυασμό με την απολιγνιτοποίηση – θέτει ως προτεραιότητα την αύξηση του μεριδίου των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της χώρας στο 35% έως το 2030 (από 18% περίπου σήμερα) και σε άνω του 60% στην ηλεκτροπαραγωγή. Καθώς και στους στόχους για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας, για τη διασφάλιση της υγείας των κατοίκων των περιοχών.

Υπάρχουν όμως και σοβαροί **οικονομικοί λόγοι** για την απολιγνιτοποίηση: Αυτοί συνδέονται με την οικονομική κατάσταση της **ΔΕΗ**, που επιβαρύνεται δυσβάσταχτα από τη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων, που έχουν καταστεί μη-ανταγωνιστικές (το μέσο μεταβλητό κόστος της λιγνιτικής ενέργειας διαμορφώνεται στα 80 ευρώ/MWh ενώ η Οριακή Τιμή Συστήματος στα 45 ευρώ/MWh) λόγω της στροφής της Ε.Ε. προς τις ΑΠΕ και, επομένως, της αύξησης των τιμών για τα δικαιώματα εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου. Η ΔΕΗ έχει χάσει **πάνω από μισό δις. ευρώ** από τη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων μόνο τη διετία 2018-2019, και αναμένονται πολύ μεγάλες απώλειες αντίστοιχα και για το 2020.

Απόλυτη προτεραιότητα είναι η μετάβαση στην μεταλιγνιτική εποχή να γίνει με **δίκαιο τρόπο** για τις λιγνιτικές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας (Δήμοι Κοζάνης, Φλώρινας, Αμυνταίου και Εορδαίας) και της Μεγαλόπολης. Με τρόπο που διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη διατήρηση θέσεων εργασίας και τη δημιουργία νέων. Με αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων κάθε περιοχής και βελτίωσης της ευημερίας για τους κατοίκους τους.

Το όραμα για τη δίκαιη μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών ενσωματώνεται **στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ)**, που παρουσιάστηκε στην Κυβερνητική Επιτροπή την Τετάρτη 9 Σεπτεμβρίου 2020, και στη συνέχεια θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ώστε να οριστικοποιηθεί έως τα τέλη του έτους.

Ήδη από τον Φεβρουάριο του 2020, η Κυβέρνηση εξήγγειλε και ξεκίνησε να υλοποιεί **12 συγκεκριμένα βήματα** προς την μεταλιγνιτική εποχή, κάποια εκ των οποίων είναι άξονες του ΣΔΑΜ:

1. **Ταχεία εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ισχύος 2,3 GW** στη Δυτική Μακεδονία. Το πρώτο μεγάλο έργο προς αυτή την κατεύθυνση είναι η κατασκευή από τον όμιλο της ΔΕΗ φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 230 MW, με επένδυση 133 εκατ. ευρώ
2. Δημιουργία από τα Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ.) στην Κοζάνη **πάρκου ισχύος 206 MW**, ενός από τα μεγαλύτερα φωτοβολταϊκά πάρκα στην Ευρώπη.
3. Πλήρως αυτοχρηματοδοτούμενη **εθελούσια έξοδος** των υπαλλήλων που υλοποιεί η ΔΕΗ.
4. Έγκαιρη **αποκατάσταση των ορυχείων** της ΔΕΗ, για την άμεση απορρόφηση τοπικού ανθρώπινου δυναμικού. Εκείνοι που έσκαβαν στα ορυχεία για το λιγνίτη θα εργαστούν για την αποκατάστασή τους και την απόδοση των εδαφών στις τοπικές κοινωνίες.
5. Διασφάλιση των **αναγκών θέρμανσης** για τα νοικοκυριά της Δυτικής Μακεδονίας, για την οποία έχουν ήδη αναληφθεί πρωτοβουλίες.
6. Εκσυγχρονισμός του **χωροταξικού σχεδιασμού** στη Δυτική Μακεδονία, για την ενίσχυση της αναπτυξιακής προοπτικής της περιοχής.
7. Διατήρηση του **εκπρωτικού τιμολογίου** της ΔΕΗ (ΠΟΤ).
8. Απόδοση **λιγνιτικού πόρου** της ΔΕΗ, ύψους 136 εκατ. ευρώ.
9. Χρηματοδότηση «πράσινων» έργων και δράσεων, από πόρους του **Πράσινου Ταμείου**, για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων χαμηλού ανθρακικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος στους λιγνιτικούς Δήμους. Έργα συνολικού ύψους 31,4 εκατ. ευρώ έχουν ήδη εγκριθεί, και αναμένεται νέα έγκριση για έργα ανάλογου προϋπολογισμού.
10. Στήριξη των τοπικών Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων για τη **ενεργειακή αξιοποίηση απορριμμάτων** (waste- to-energy).
11. Προετοιμασία και υποβολή αιτήματος προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κήρυξη των λιγνιτικών περιοχών ως ειδικών φορολογικών ζωνών, με **ειδικά φορολογικά κίνητρα**, σε συνδυασμό με επενδυτικά και λειτουργικά κίνητρα, για προσέλκυση σημαντικών επενδύσεων που δημιουργήσουν θέσεις εργασίας.
 - Επιπλέον, θεσπίστηκε **«ρήτρα δίκαιης μετάβασης»** με ειδικές πρόνοιες για τις λιγνιτικές περιοχές. Ο νόμος 4710/2020 προβλέπει αναπτυξιακά κίνητρα για τη δημιουργία στις λιγνιτικές μονάδες μονάδων που θα κατασκευάζουν

εξοπλισμό (π.χ. μπαταρίες ή φορτιστές) για ηλεκτροκίνητα οχήματα. Το νέο πρόγραμμα «Εξοικονομώ-Αυτονομώ» προβλέπει προσαύξηση 10% στο βασικό ποσοστό επιχορήγησης για τις λιγνιτικές περιοχές, ενώ για την επιτάχυνση των έργων ΑΠΕ στις λιγνιτικές περιοχές προβλέπεται κατάταξη των ενδιαφερομένων σε ειδικό κατάλογο προτεραιότητας του ΔΕΔΔΗΕ (για προσφορές σύνδεσης στο δίκτυο). Η «Ρήτρα Δίκαιης Μετάβασης» πλέον θα διατρέχει το σύνολο των κυβερνητικών παρεμβάσεων με αναπτυξιακό χαρακτήρα για τις λιγνιτικές περιοχές.

12. Ανάδειξη του αναπτυξιακού ρόλου του **Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας**, το οποίο συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία κατάρτισης και μετέπειτα υλοποίησης του συνολικού σχεδίου (Master Plan) δίκαιης μετάβασης, και θα έχει και καθοριστική συμβολή στη διαμόρφωση του νέου παραγωγικού μοντέλου της περιοχής.

Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης εδράζεται σε **πέντε βασικούς πυλώνες ανάπτυξης**:

- i. καθαρή ενέργεια,
- ii. βιομηχανία, βιοτεχνία και εμπόριο,
- iii. έξυπνη αγροτική παραγωγή,
- iv. βιώσιμος τουρισμός, και
- v. τεχνολογία και εκπαίδευση.

Σε συνδυασμό με **οριζόντιες δράσεις** που προωθούνται για την επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, την ανάπτυξη φυσικών και ψηφιακών υποδομών, τη στήριξη της επιχειρηματικότητας μέσω ειδικών κινήτρων και την ανάπτυξη νέων εναλλακτικών χρήσεων γης.

Η μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών σε ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο με επίκεντρο τους πέντε παραπάνω πυλώνες θα διευκολυνθεί με **16 μεγάλες επενδύσεις** οι οποίες σχεδιάζονται, και οι οποίες θα δημιουργήσουν άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας που θα υπερκαλύψουν αυτές που θα χαθούν από το κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων.

Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης θα κινητοποιήσει πόρους από όλες τις διαθέσιμες πηγές: τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης, το Ταμείο Γιούνκερ (InvestEU), το ΕΣΠΑ της τρέχουσας (2014-2020) και επόμενης περιόδου (2021-2027), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, εθνικούς πόρους και ιδιωτικές επενδύσεις.

Ο συνολικός προϋπολογισμός διαμορφώνεται σε **πάνω από 5 δισεκατομμύρια ευρώ** (για την ακρίβεια 5,055 δις. ευρώ), σε συνέχεια των προσπάθειών της Ελλάδας να διατεθούν τα μεγαλύτερα δυνατά ποσά για την απολιγνιτοποίηση και τη Δίκαιη Μετάβαση, αξιοποιώντας όχι μόνο το ΕΣΠΑ αλλά και το Ταμείο Ανάκαμψης.

Επισημαίνεται πως όποιες δράσεις και επενδύσεις υλοποιηθούν, από δημόσιους ή/και ιδιωτικούς φορείς, θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με το ισχύον εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, τους ειδικούς κανόνες χρηματοδότησης, και τυχόν πρόσθετους όρους που θα εξειδικεύονται στα σχετικά Προγράμματα και τις Προσκήσεις.

Συνολικά, το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης δημιουργεί το υπόβαθρο ώστε η Δυτική Μακεδονία και η Μεγαλόπολη να περάσουν στην μεταλιγνιτική εποχή κατά τρόπο δίκαιο και αναπτυξιακό. Με ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας, που θα απορροφήσουν το τοπικό επιστημονικό και εργατικό δυναμικό και θα δημιουργήσουν προοπτικές για τις περιοχές και τους κατοίκους τους.

Το αμέσως επόμενο διάστημα το Σχέδιο θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, ώστε στο τέλος του 2020 να οριστικοποιηθεί και να υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και η Ελλάδα να αποτελέσει το πρώτο κράτος-μέλος της Ε.Ε. με ολοκληρωμένο σχέδιο για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή.

Ο Υπουργός Επικρατείας

Γιώργος Γεραπετρίτης